

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Fide, ac prole Dei, & animæ religiosæ. Cap. xxv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

Ber. serm.
14. 18
Cant.

Sere. 21.
20.

Cassian.
col. 13. c
16.

sed quia efficit, ut iugum religionis non sentiāt, nec mortificationis onus moleste accipiant. Quisquis enim istorū merito dicit illud Bernardi: Fateor, nō sustinui pōdus diei, & æstus: sed iugū suauē, & onus leuē pro beneplacito patrisfamilias porto. Opus meum vix vnus est horæ, & si plus, præ amore non sentio.] Dominus itaque ad eō iugum nostrum non deserit, vt à conuersionis exordio illud nobiscum ferat, & post aliquod tempus, ita illi assuescimus, vt quasi nihil sustineamus: ipse verò molestiam à nobis adimens iugum exaltet, & veluti totum onus supportet. Anima autem sine Christo, neque ad horam iugum religionis desert, quoniam illa, quæ a seculo, hoc est, à suæ conditionis initio confregit iugum Domini, rupit vincula, & dixit: Non seruam.] dum originali peccato infecta est, haud quaquam religio nis iugo colla subiiciet, nisi potentia gratiæ Christi dometur, tantæque feritas, ac proteruita vincatur. Quis enim, quæso, præualeat (vt Cassianus rectè ait) quamuis feruens spiritu, vel squallorem solitudinis, vel sicci panis, non dicam quotidianam esuriem, sed ipsam saturitatem, nulla hominum laude suffultus, suis viribus sustinere? Quis æquè perpetuam sitim sine consolatione Domini tolerare? illoque dulci ac delectabili matutino sopore humanos nos fraudare oculos, & intra terminos horarum quatuor, omnem refectioem quietis iugi lege concludere? Quis indefinentem lectioem instantiam, quis operis irremissam sedulitatem, nullam præsentis lucri commodum captans, absque Dei gratia explere sufficiet? Si autē ista, quæ verè minima opera religionis sunt, nemo sine Dei gratia præstare valet, quis, oro, poterit maxima huius vitæ onera omnium cogitationum, & affectuum abrenunciationem, propriæ voluntatis abnegationem, honorum ac dignitatum contemptioem, veram humilitatem, ac angelicam puritatem, suis viribus sustinere? Certè nullus. Liqueat ergo, Christum, & religiosam animam, mortæ fidelissimorum coniugum, onera huius spiritualis connubij, vitæ nempe religiosæ, portare, vt nobis pateat, quòd sicut in hoc, & in futuro sæculo vna est illis habitatio, ita indiuidua est etiam vitæ consuetudo.

De fide, ac prole Dei, & animæ religiosæ.

CAPVT XXXV.

AM de fide, ac prole huius spiritualis coniugij aliquid dicendū est, vt dignitas ac felicitas animæ religiosæ padeatur, quæ non tantum fidelitatem Deo seruat, sed ei quoque tam dignissimo sponto tumma fidelitas custoditur; ab eoque huius suscipit, melle, ac fauo dulciores. Hæc duo, fides, & proles in carnali coniugio tam ingentia bona sunt, vt coniugio adiunctas curas, & distictiones excusent, & ardorem voluptatis honestent; quanto erant in connubio spirituali maiora, in quo nihil obscurum est, quod excusetur, nihil minus honestum, quod ad debitam munditiæ traducatur? ibi fidem homo homini seruat, hic Deus animæ, & anima Deo tanta firmitate custodit, vt nec vnquam ille animam obliuioni tradat, neque ista pro alterius amore suum Dominum derelinquat. Ibi filij generantur, quos amara mors aliquando conuelleret, hic liberi in lucem eduntur, qui nunquam morti cedent: sed in perpetuam ac iucundam nos vitam deducunt. Quòd Christus ergo fidem animæ religiosæ seruet tamquam dilectissimæ sponsæ, ille solus ambiget, qui eius proprietates, atque

A perfectiones ignorat. Ioannes quidem in sua reuelatione nomen ei summæ fidelitatis imponit. Et vocabatur (inquit) fidelis & verax, & cum iustitia indicat, & pugnat. Ibi autem ad omnes fidelitatem seruat, & veritatem, quanto magis sponsæ suæ erit fidelis, quam vnice amat, & pro qua tanta providentia, ac sollicitudine zelat, quam etiam nouit sibi vniuersa dedisse, & in eo solo omnem sui cordis amorem, & desiderium collocasse? si omnibus meritorum, aut demeritorum præmia, aut pœnas exoluet, quid ni repositam habeat sponsæ coronam iustitiæ, & animam reddet illi in postremo die ardens amator, & iustus iudex? Vider enim ipsa de propria vita bene sibi consciam diligere aduentum eius, & nihil in corpore, aut corde permittere præsentia tantæ maiestatis indignum. Si pro suis aduersus hostes, & inimicos iustorum pugnat, quo pacto non tuebitur eam, cuius vita, atque status nullum alium adiutorē admittit, ac præter ipsum nullum habet defensorem?

BFidelis profectò est, o religiosi, qui vocauit vos, qui etiam faciet, vt secundum vestram vocationem viuatis, & integrum spiritum vestrum, & animam, & corpus illibatum ei sine querela seruetis.] Fidelis est vobis tanquam sponsis suis, siquidem iuxta necessitatem tam altissimi status auxilia perfectè viuendi largitur, dona, atque virtutes, religiosa vita dignas infundit, & robur ad superandas tentationes suppeditat. Fidelis est qui nos, ac omnia nostra valat per circuitum, & operibus manuum nostrarum benedicit, vt possessio nostra crescat in celo. Fidelem te, o Domine, semper inuenio; fidelè à die meæ conuersionis agnosco, in quo habui in pugna aduersus demones adiutorem, virtutum præceptorem, sollicitudinis leuamen & in omnibus meis necessitatibus & tribulationibus firmissimum defensorem. Fidelissimū denique in te sponsum posideo, cui, ad mirans illud tui serui Bernardi, verissimè dicā. Quo modo me amas Deus meus, amor meus, quomodo me amas, vbique recordans mei, vbique zelans salutem egeni, & pauperis, non solum aduersus homines superbos, sed etiam aduersus sublimes Angelos. In celo, & in terra iudicas, Domine, nocentes me, expugnans impugnantes me. Vbique subuenis, vbique assistis, vbique à dextris ex mihi, Domine, ne commouear. Hæc cātabo Domino in vita mea, psallam Deo meo, quandiu sum. Hæc virtutes eius, hæc mirabilia eius, quæ fecit. Si hæc, o Domine, singulis momentis pro me facis, si hæc mirabilia pro vili & atra Æthiopiis, ac si esset pulcherrima sponsa, misericorditer operaris, quid ni te fidelem vocem, fidelem prædicem, fidelem diligam, & itaque fidelissimo sponso, vitæ veritate, & actu meorum fidelitate respondeam?]

CIta etiam fidelitas Domini illis, quæ exponimus, verbis aperte declaratur. Et iuraui tibi, & ingressus sum pactum tecum, & facta es mihi.] Quid enim iurauit nobis, nisi illud, cuius meminit Isaias? Iurauit Dominus in dextera sua, & in brachio fortitudinis suæ, si dederit triticum tuum ultra cibum inimicis tuis, & si biberint filij alieni vinum tuum, in quo laborasti: Quia qui congregant illud, comedent, & laudabunt Dominum, & qui comportant illud, bibent in atrijs sanctis meis.] Per dexteram, & brachium suum iurat (id est, per Christum, vt exponit Hieronymus) qui est brachium potentie suæ, & dextera, quæ amplexatur nos. Quis autem credat Dominum iuriurando non stare, & ea, quæ tam asseueranter promittit, non adimplere? Implet sanè, & triticum nostrum, id est virtutum opera, quibus sustentamur, inimicis non tradit, & vinum nostrum, hoc est, consolationes spiritus, hostibus non per-

Dmi et it

Apoc. 19.
11.

2. Tim. 4.
8.

1. Thess. 5.
24.

Ber. serm.
17. in cā.

Exech. 10.
8.

1. Sa. 62. 8

Hieron. eo
loco.

mittit: (Quas virtutes, & dona vorabant, cum nos in saeculo a capto virtutis itinere, no semel deiiciebant) sed facit, vt his operibus iam numquam per graue crimen intermissis sustentemur, in omni perfectione crescamus, & in atriis suis, hoc est, in religiosis domibus ipsu toto corde laudemus. Et quod pactum nobiscum ingressus est? nisi illud, de quo in Ezechiele est eloquutus; Et faciam cum eis pactum pacis, & cessare faciam bestias pessimas de terra; & qui habitant in deserto, secure dormiet in saltibus.] Hoc pactum religiosa professio est, pactum vtique concordiae, & pacis, quo Deus nos ipsos sibi subiecit, & custodia pacti huius bestias sollicitudinum terrenarum a cordibus nostris ablegauit, vt pacati in deserto factae religionis quiescamus. Et quid est, quod pacti sumus illi? Certè quodd animas nostras in charissimas sponas accepit, quas ardentè diligit, benignè sustentat, potenter defendit, mirabiliter secum atringit, & numquam eas deserit, nisi prius ipse deseratur. Certè, quodd facti sumus illi in peculium de cunctis populis, quod tamquam propria industria & labore partum, & tantis inspirationibus & suasionibus acquisitum, ne iterum pereat, diligentissima cura & prouidentia custodit. Si ergo hanc Domini curam, & amorè erga nos, omnes animae religiosae experimur, & nulla est, si attentè se ipsam, & suos euentus consideret, quae hanc Dei sui dilectionem no experiat, compertum est Christu veluti sponsum animae fidelitatem seruare, eamque suo exemplo ad consimilem fidem & amore allicere.

At anima religiosa, sinceram quoque fidè Christo tamquam sponso vnice dilecto conseruat. Nam verè fidelis est illa, quae amore capta comparis sui, omnia detrimentum fecit, & arbitrata est, vt sterco- ra, vt Christum lucrifaceret.] & huius facti non poenitens, in eodem proposito ac voluntate perdurat. O quanta fidelitas, vniuersa reliquisse, etiam quae licitè posset retinere, ne aliquo distractionis contagio foedaretur! O quantus amor, nihil in proprios necessitatis vsus reseruare, vt cor ab omnibus mundi rebus auulsam in solius spòsi amore ac dilectionem incurreret! Fidelis est illa, quae non solum exterius parentes, fratres, & amicos, dignitates, opes, & delicias deseruit, sed etiam interius animo, & affectu reliquit, vt eius vestigijs inhaereret, qui vocauit eam, vt sequeretur se. Felix sequela quam merces tam copiosa subsequitur. Nam dabit Dominus in conspectu eius animae gentes (in quibus vitia, & immoderatos affectus intelligit) & reges obtinebit. Dabit vtique quasi puluerem gladio eius, sicut stipulam vento raptam arcui eius.] Felix sequela, cui sponse iugis memoria, & ardentissimus amor promittitur. Recordatus enim sum tui (dicit Dominus) miserans adolescentiam tuam, & charitatem desponsationis tuae, quando sequuta es me in deserto, in terra quae non feminatur.] Terra ista, vita religiosa est, in qua, vitam agunt, non serunt, neque metunt, neque congregant in horreas; quoniam pater caelestis pacificos illos. In hac terra Dominus animae recordatur, vt eam ab omnibus aduersis tueatur, atque defendat, & miseretur paupertatis eius, vt eam pannis mendicitatis exutam, regalibus indumentis, & pretiosissimis gemmis virtutum amplificet. An no fidelis illa, quae perfectionem sitiens minutissimas etiam cogitationes fugit, si de sponso non sint, aut non ad sponsum referantur? Menti quidem illud Cassiani habet infixum: Omnis cogitatio, non solum turpis, sed etiam otiosa, & a Deo quantulumcumque discedens, a perfecto viro immundissima fornicatio deputatur. Et ideo fidem debitam seruans, huiusmodi cogitatio-

nes, tamquam delicta immanissima exhorret. Non quia vana cogitatio graue peccatum sit in viro perfecto, abicit, sed quia diuinus amor instigat, vt anima puritatis desiderio capta, magis de illa leuissima cogitatione, quam homo mundanus de grauissimis peccatis suis, coram sponso doleat, & erubescat. Hanc fidelitatem sponso animae Christus ab ea in cantico canticorum exquirens, dicit illi: Pone me, vt signaculum, super cor tuum, vt signaculum super brachium tuum.] Qua iussione id praecipit illi, vt ceu fidelis spona, quae iam paterna domo veteris Adae egressa est, oculos mentis in vno tantum sponso defigat, amoris affectum in eo collocet, iugem memoriam in suo ductore atque amatore constituat. Id sane iubet, vt sponsum, quasi anulum signatorium in corde, hoc est, in cogitationibus, in votis, in affectibus getet, & in brachio, in operibus, ac vitae laboribus praeferat. Vel ad hoc verba ista referenda sunt, vt animae religiosae Christus spòsus sit pro sigillo, quo omnia eius, tum interiora, tum exteriora signentur, quia videlicet omnia desideria, & opera sponse Christo sponso sunt offerenda secundum illud propheta: Dico opera mea regi, & in eius laudem, atque honorem praestanda. Sicut enim literae sigillo consignatae, illi soli patent, ad quem destinantur, ita anima, tum affectus, tum actiones Christo tamquam sigillo signatae, no humanis laudibus, sed caelesti sponso dicanda sunt. Aut tandem signaculum hoc imaginem Christi designat, & tunc id profectò animae intimatur, vt Christum induat, eius virtutibus moribusque se ornet, ipsius humilitatem, mansuetudinè, obedientiam ac puritatem repraesentet. Haec omnia eò tendunt, vt Christus ab anima nostra totum amorem requirat, fidelitatem exposcat, cui fidem rependimus, cum iuxta praescriptu status nostri viuentes, vclut mundo mortui, nihil saeculi cupimus, sed solum Christum tota mente requiramus.

Hanc ergo fidelitatem Christus, & anima religiosa casto professionis connubio copulati, sibi mutuo custodiunt, ad eò, vt haec non insolenter, sed grate affirmare possit. Quia dilectus meus mihi, & ego illi.] Nam ille tam speciali cura ac prouidentia intendit huic animae, ac si nihil aliud ad suum imperium pertineret: & ista tam intimo amore intendit illi ac si nihil aliud nisi amare didicisset. Ex quo mundo, & vniuersis eius sollicitudinibus valedixit. Ista verò tam verax, atque impolluta horum coniugum fides, non est gaudio ac laetitia destituta, quam filij ex isto sacro coniugio suscepti mirum in modum exhilarant. Sed quis hos liberos explicare sufficet? Certè tantò feliciores sunt iis, quos homines carnaliter generant, quantò minus nostrae officiu puritati. Carnales enim filij in carnis pruritu & corruptione gignuntur, at spirituales, quos ex verbo concipimus, purissima spiritus voluptate, & incorruptione generantur. Adhaec de anima religiosa dicemus, quod Basilus de virgine sapienter affirmat. Non modò (inquit) virgo vnione qua incorruptibili verbo coniungitur, incorrupta perdurat, verum illa quoque integritas, postquam fuerit vnita, perficitur. Non enim in amorem carnalis spòsi, qui integram virginem carnali coniugio violat, & mulierè facit, animarum quoque nostrarum sponso incorruptam animam sua communicatione comaculat, sed inquinatam potius a Diabolo per voluptates corporis nactus, eam ex muliere polluta, immaculatam virginem efficit.] hinc etiam colligimus, quantò sit spirituale connubium carnali, no dico excellentius, & purius, sed iucundius, siquidem omnia habet coniugij propria: amplexus, & oscula, fecunditatè, susceptione filiorum

Ezech. 34. 25.
Philip. 3. 8.
Ier. 41. 2.
Ier. 21. 2.
Cassian. col. 14. c. 11.

Can. 8. 6.
Psal. 44.
Cant. 2. 16.
Basil. lib. de vera virginitate.

Richard.
in Can. c.
8.

Hug. 1. de
van. mū-
di.

Prov. 5.
18.

sine fœditate carnis. & cum magna animi puritate. Anima enim (vt magnus ait contemplator Richardus) Deus amplexatur, quando eam per gratiam ad se trahit, sibi que coniungit: osculatur, cum gratiæ suæ dulcedine refigit: fœcundat eam, cum charitatem auget: lacte pinguescunt eius vbera, cum dulcedine compassionis repletur. Est ibi spirituale concubium, concordia videlicet, & coniunctio voluntatum. Fœcundat ibi non carnalis copula ventrem, sed Spiritus sanctus mentem, gemellis hanc imprægnans fœtibus, id est, gemina charitate, Dei videlicet dilectione, & proximi.] Quid ergo lætius, quid iucundius, quā his omnibus frui, estque virtute acquirere, sancti itate augere, & vitæ æternæ merita cumulare? Sed ne illos duos animæ filios ex verbo Dei susceptos transeamus: sunt enim pulchri, amabiles valde. Alter est amor Dei, qui omnes affectus & cogitationes sanctas amplectitur: Alter amor proximi, qui vniuersas animas Deo lucratas comprehendit. O dulces filij, quos non passio desiderij concepit, sed charitas virtutum regina generauit! O suaves liberi, quos, vt in statu collocemus, nō opes, & diuitias impendimus, sed ipsi nos parētes suos in statu immortalitatis collocant, & diuites ac gloriosos efficiunt! O amabiles fœtus, quorum educatio nullum angorem, neque mæstitiam exhibet, sed summo nos gaudio & exultatione prosequitur! Carnales nāq; filij, innumeris nos molestiis afficiunt. Vt enim (ait Hugo Victorinus) quis dicere potest, nisi qui expertus est, quanta labor, quanta molestia sit infantes excipere, & præter cæteras miseras, quæ magis tacendæ sunt, lactare, educare, nutrire, pueros instruere, disciplinā pariter, & scientia informare, & ad legitimam vsque ætatem perducere? Quis non satis caræ vnius noctis delectationem emisse se dicat, quam tot annorū labore, & cura recompenlat?] At hi filij, quos spiritu puritatis concipimus, nec dolore molestant, nec in errore cōturbant, nec educationis labore contristant, sed si quæ fuit in relinquendo mundo pressura, eā suo decore, & vtilitate retribuūt. Hos filios, omnes animæ religiose suscipiunt. Neque enim timēda est illis terribilis illa legis infamia, qua sterilitas probro & ignominia tribuebatur, quia omnes, si velint, horū filiorū sunt matres honorabiles. Nulla enim anima est, quæ Deum suum amare, cupere, & affectibus sanctis amplecti non possit, nulla est, quæ animas conuertere, & in viā salutis non valeat adducere, vel prædicationis verbo, vel virtutis exemplo, vel desiderijs, fletibus, & gemitibus, & precum iugitate. Non turbetur infirmus, nō mareat ineloquens, non tristetur idiota, non affligatur sustentatione fratrum, & rebus temporalibus occupatus, quia verbū Dei feminare nō valet, sancte, & immaculate viuat, suo exemplo odorem virtutis spargat, oret, & animarū cōuersionem gemitu & desiderijs exposcat, & sine dubio non erit sterilis, sed filios spirituales Domino generabit.

Est ergo anima religiosa sponsa Dei, & Deus sponsus est animæ sibi per hunc fœlicem statum cōsecrata, siquidem hoc inter illos arctum vinculum intercedit. Quos sponfos dulcissimos præterire nō possum, nisi prius illis lætissimo corde congratuler. O Domine Deus meus! O sponse charissimæ, sit plena tua benedicta, & lætare cū muliere adolescentiæ tuæ cerua charissima, & gratissimus hinnulus. Vbera eius, inebrient te in omni tēpore, in amore eius delectare iugiter.] Hæc sponsa tua sicut aquarum vena effundit aquas, ita sanctorū affectuum filios tibi profundat. Tam pulchra & decora sit, vt gaudij ac lætitiæ occasiones singulis momentis tibi præbeat. Tam fidelis, vt

quemadmodum cerui maria tranantes, se inuicē iuant, anteriore caput sequeris sustinēte, sic tuæ domus curam, & tuorum seruorum sollicitudinem, nō inuita sustineat. Tam amabilis, vt hinnuli, qui in deliciis habentur, gerat imaginē, cuiusque cōiuctu delecteris. Vbera eius, Domine, quæ seruus tuus Bernardus, congratulationem & compassionem vocat, ita tibi satisfaciant, vt gaudio eius de profectu bonorum, & compassione eius, de casibus pusillorum, veluti inebrieris, eique vicē rependens, in suis bonis gaudeas, & suas infirmitates dissimules. Amor denique eius erga te, sic purus, & ardēs, sic à priuato amore alienus inueniatur, vt ex eo tamquam ex amore sponsæ dulcissimæ captas voluptatē. O anima religiosa sponsa pulcherrima illius veri Isaac, qui humano generi attulit risum, soror nostra es, crescas in mille millia, & possideat semen tuum portas inimicorū suorum.] Soror mea es, quæcumque es, quia licet indignissimus, eundem statum religiosum teneo, eandem vitā tecum profiteor. Crescas in mille milia, & semper in laudem spōsi tui, cœlestibus donis, supernis desiderijs, & sanctis operibus augeris. Semen tuum, id est, filij tui, quos verbo, & exemplo generes, ita sint gratia fortes, & virtute robusti, vt aduersus hostes tuos, victores euadant, & peccatorum cuneos facili- ter vincant, atque prosternant.

Bern. ser.
10. in cā.

Gen. 24.
60.

De incrementis qua in cenobio induit anima religiosa.

C A P. XXVI.

Est igitur anima, quæ rebus mundanis valedixit, est sponsa Dei, quam tam pretiosis circumdedit vestibus, tam pulchris exornauit gemmis, vt ipsemet hunc illustrem ornatum, suis verbis per os prophete declarare dignetur, & simul habitum veri religiosi, qui omnibus quamcumque religionem profitentibus communis esse debet, manifeste commoueret. Laui (inquit) te aqua.] Hæc aqua compunctionis est, qua sanctus David lauari cupiebat, cum ita Domino precabatur: Asperges me, Domine, hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealabor. Hac Dominus sponsam suam, non semel, sed sæpius lauat, vt vel pusillas maculas, ex humana conuersatione contractas, elamēter abstergat. Nec enim in domo Dei, in religione seilicet, quam sine dubio decet sanctitudo, macula ista, aut procaciter excusantur, aut simulatione reguntur, sed amara, assidua compunctione diluuntur. Est namque religiosa vita habitaculū veritatis, in quo prælatus, velut suauissimus pater, defectus subditorum corrigit, & alij fratres tamquam amici, non simulati, sed veri, teporis socordes insimulant, & tam maiores, quā minores, humilitatis atque omnium virtutum exemplo, proteritiam inertium, & cordis duritiam coarguunt, & denique perfectionis documenta, quæ isti in regula volunt, eos tepida vitæ & ingratiudinis sapiissime accusant. Homo vero tot modis increpatus, & à tot reprehensoribus accusatus, qui sine vilo furo, sua ei peccata, & defectus ingerūt, quid ni rubore, suffusus compungatur, & ista salutari compunctionis aqua, singulis momentis lauetur? Iste profecto est ille spiritualis Ana, qui (vt ait Beda) donatus aut gratificatus interpretatur, qui inuenit aquas calidas in solitudine.] Nam, in religiosa vita per solitudinem designata, aquam compunctionis reperit, non vana trititica frigidam, sed charitatis igne calentem. Talem aquam inueniens merito Ana vocatus est, quia eximium donum, & singularem gratiam à Domino accepit, ex quo omnia alia dona dependent.

Psal. 50.
9.

Psal. 92.
5.

Genes. 36.
24.
Beda, de
nomin.
Hebr.

Et